

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Sžo/14/2012
Identifikačné číslo spisu:	1010201702
Dátum vydania rozhodnutia:	27.02.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Jozef Hargaš
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:1010201702.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu : F., bytom E. G., zastúpeného ustanoveným právny zástupcom : JUDr. Bohumír Bláha, advokát, Hurbanovo nám. 5, Bratislava, proti žalovanému : Centrum právnej pomoci, Nám. Slobody 12, Bratislava, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného sp. zn. 1N 152/10 zo dňa 14. júla 2010, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave, č. k. 1S/235/2010-31 zo dňa 9. februára 2012, jednomyselne, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 1S/235/2010-31 zo dňa 9. februára 2012 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d'alsie konanie.

Odôvodnenie

Krajský súd v Bratislave rozsudkom č. k. 1S/235/2010-31 zo dňa 9. februára 2012 s poukazom na § 250j ods.1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej v texte rozsudku len „O.s.p.“) zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného sp. zn. 1N 152/10 zo dňa 14. júla 2010, ktorým žalovaný zamietol odvolanie žalobcu proti rozhodnutiu Centra právnej pomoci v Košiciach sp.z n. 1N 582/10 zo dňa 18. mája 2010 o zastavení konania o nároku na poskytnutie právnej pomoci žalobcovi a napadnuté rozhodnutie potvrdil. O trovách konania rozhodol krajský súd poukazom na ust. § 250k ods. 1 O.s.p. tak, že ich neúspešnému žalobcovi nepriznal. Ustanovenému právny zástupcovi žalobcu náhradu trov právneho zastúpenia krajský súd poukazom na ust. § 151 ods. 1, 2 O.s.p. nepriznal, nakoľko tento si žiadne trovy nevyčísľil a z obsahu spisu pre súd žiadna realizácia právnych úkonov a tým aj ich náhrada nevyplývala.

Krajský súd v odôvodnení svojho rozsudku poukazuje na znenie ust. § 3 ods. 1, 2, 4 a ust. § 30 ods. 1 písm. e/ veta prvá, § 32 ods. 1 zák. č. 71/1976 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) (ďalej len „správny poriadok“), ako aj poukazovaním na ust. § 3 ods. 1, § 4 ods. 1 písm. a/, § 10 ods. 1 - 8 zákona č. 327/2005 Z. z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák. č. 327/2005 Z. z.“ alebo „zákon o právnej pomoci“) dospel k záveru o neodôvodnenosti podanej žaloby. Krajský súd v preskúmvanej veci konštatoval nespornosť skutočnosti, že žalobca žiadosťou zo dňa 8. marca 2010, doplnenou dňa 16. apríla 2010, sa domáhal poskytnutia právnej pomoci vo veci žaloby podanej na Krajský súd v Košiciach o preskúmanie

zákonnosti rozhodnutia ÚVV a ÚVTOS v Košiciach o preskúmanie rozhodnutia o disciplinárnom previnení, pričom zo samotnej žiadosti a predložených doplnených dokladov vyplynulo, že žiadateľ žiadal o poskytnutie právnej pomoci v právnej veci preskúmania zákonného rozhodnutia podľa piatej časti O.s.p. Vychádzajúc z citovaných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku § 244 ods. 1, 2, 3, § 247 ods. 1, 2, 3 krajský súd dospel k totožnému záveru ako správne orgány ohľadne podanej žiadosti, ktorá sa nepochybne týkala oblasti správneho súdnictva, ktoré podľa ust. § 3 zák. č. 327/2005 Z. z. je z pôsobnosti Centra právnej pomoci vylúčené.

Proti rozsudku krajského súdu podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca, podaním doručeným krajskému súdu elektronickými prostriedkami dňa 22. marca 2012, ktoré doplnil písomným podaním doručeným krajskému súdu dňa 26. marca 2012, ako aj súdom ustanovený právny zástupca žalobcu, písomným podaním doručeným krajskému súdu dňa 22. marca 2012.

Ustanovený právny zástupca žalobcu podal odvolanie z dôvodov uvedených v ust. § 205 ods. 2 písm. d/ O.s.p., podľa ktorého súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a ust. § 205 ods. 2 písm. f/ O.s.p., podľa ktorého rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Odvolanie zdôvodnil tým, že žiadosť o poskytnutie právnej pomoci smerovala nielen k pomoci o preskúmanie rozhodnutia v správnom konaní, ale i v oblasti občianskeho práva, a teda rozhodnutie o zastavení konania o nároku žiadateľa o poskytnutie právnej pomoci v rozsahu jeho žiadosti týkajúcej sa náhrady škody a nemajetkovej ujmy nebolo, podľa jeho názoru, dôvodné a aplikovanie ustanovenia o zastavení konania zákonné. Zdôraznil, že z obsahu žiadosti je zrejmé, že žalobca žiadal žalovaného o pomoc ako vyčísliť škodu a nemajetkovú ujmu, spôsobenú nezákonným rozhodnutím a jeho vykonaním a určenie spôsobu uplatnenia náhrady, vrátane orgánov, na ktoré sa môže obrátiť, zmierlivé riešenie sporu, mediáciu a iné možné spôsoby na náhradu škody a nemajetkovej ujmy. Uviedol, že z písomností predložených žalovanému, a to zrušeného rozhodnutia ako aj zo samotnej žaloby o preskúmanie zákonosti tohto rozhodnutia, ktorú žalobca podal na príslušný súd jednoznačne vyplýva, že žiadateľovi vznikla škoda a práve poradenstvo v oblasti domáhania sa náhrady škody a nemajetkovej ujmy spočívajúcej v neoprávnene uloženom treste bolo dôvodom, prečo sa obrátil na žalovaného. Z predložených podkladov bolo zrejmé, čoho sa žalobca domáhal, že išlo o odškodnenie a náhradu nemajetkovej ujmy vyplývajúcej z neoprávnene uloženého disciplinárneho trestu. Krajský súd uvedené skutočnosti nesprávne vyhodnotil a v dôsledku toho vec nesprávne právne posúdil. Žalobca, presvedčený o dôvodnosti jeho tvrdení ohľadne nesprávnych skutkových zistení a nesprávneho právneho posúdenia, navrhol odvolaciemu súdu, aby odvolaním napadnutý rozsudok krajského súdu zmenil tak, že rozhodnutie žalovaného v spojení s rozhodnutím prvostupňového správneho orgánu zruší a vec mu vráti na ďalšie konanie.

Z odvolania podaného žalobcom samostatným podaním, okrem vyššie uvedených dôvodov, vyplýva, že žalobca nezákonnosť rozsudku krajského súdu videl predovšetkým v tom, že krajský súd sa dostatočne nevysporiadal s jeho žalobnými námietkami, konkrétne s tvrdením ohľadne skutočnosti, že práve spôsob ako vyčísliť škodu a predovšetkým nemajetkovú ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím a jeho vykonaním, ako aj spôsob ako si ju uplatniť mal a má byť predmetom poskytnutia právnej pomoci v tomto prípade, ktorá zahŕňa v zmysle ust. § 4 ods. 1 písm. a/ cit. zákona aj právne poradenstvo a mediáciu, o ktorú žalobca v jeho žiadosti taktiež žiadal. Žalobca mal za to, že takýto postup krajského súdu, v dôsledku ktorého bolo porušené jeho právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, predstavuje vadu konania, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, čo je odvolacím dôvodom podľa ust. § 205 ods. 2 písm. b/ O.s.p. Žalobca tiež poukázal na postup žalovaného v prípade, ak sa žiadosť o poskytnutie právnej pomoci týka viacerých vecí (aj keď úzko súvisiacich), obvykle sa postupuje tak, že vlastným opatrením na základe čl. 5 písm. b/ organizačného poriadku Centra právnej pomoci sa žiadosť rozdelí a o každej z takto rozdelených žiadostí rozhodne samostatne. Podľa jeho názoru tým, že žalovaný žiadosť nerozdelil, konal v rozpore s účelom zákona o poskytovaní právnej pomoci v zmysle ust. § 1 zák. č. 327/2005 Z. z. Žalovaný neoboznámil krajský súd s možnosťou takéhoto postupu, ktorý nevykonával dokazovanie v tomto smere. Žalobca sa preto domnieval, že doteraz vykonané dokazovanie neobstoí, vzhľadom na vyššie uvedený zákonný postup správneho orgánu, čo je odvolacím dôvodom podľa ust. § 205 ods. 2 písm. e/ O.s.p. Vzhľadom na uvedené navrhol, aby

odvolací súd v súlade s ust. § 221 ods. 1 písm. h/ O.s.p. napadnutý rozsudok prvostupňového súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Žalovaný správny orgán v písomnom vyjadrení k odvolaniu uviedol, že sa v plnom rozsahu pridrižiava svojich doterajších vyjadrení v predmetnej veci, odvolanie proti predmetnému rozsudku považoval za nedôvodné a navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil a o trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na ich náhradu. V súvislosti s námietkou žalobcu ohľadne postupu žalovaného v prípade viacerých žiadostí, kedy by mal postupovať v súlade s čl. 5 písm. b/ organizačného poriadku Centra a takéto žiadosti rozdeliť, žalovaný zdôraznil, že v danej veci bola účelnosť a vhodnosť rozdelenia žiadosti opatrením vedúceho kancelárie v zmysle Organizačného poriadku centra platného a účinného do 14. marca 2012, posudzovaná s ohľadom na povahu a okolnosti prípadov, resp. konaní v ktorých klient výslovne žiadal poskytnutie právnej pomoci. V predmetnom konaní však dôvod na rozdelenie žiadosti nebol, nakoľko prípadnému konaniu o náhradu škody muselo predchádzať konanie o zrušenie nezákonného rozhodnutia, v opačnom prípade by nebola splnená minimálne jedna z kumulatívne stanovených podmienok pre priznanie nároku - vylúčenie zrejmej bezúspešnosti sporu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, bez nariadenia pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolaním napadnutý rozsudok je potrebné z dôvodu závažného procesného pochybenia zrušiť.

Zmyslom a účelom platnej právnej úpravy správneho súdnictva je poskytovať efektívnu ochranu verejným subjektívnym právam fyzických a právnických osôb.

V správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť postupu a rozhodnutí orgánov verejnej správy, ktorými sa zakladajú, menia alebo zrušujú práva alebo povinnosti fyzických alebo právnických osôb, ako aj rozhodnutí, ktorými práva a právom chránené záujmy týchto osôb môžu byť priamo dotknuté (§ 244 ods. 1, 2 O.s.p.).

Podľa § 247 ods. 1 O.s.p. podľa ustanovení tejto hlavy (t. j. druhej hlavy piatej časti) sa postupuje v prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu.

Podľa § 250j ods. 1 O.s.p. ak súd po preskúmaní rozhodnutia a postupu správneho orgánu v rozsahu a z dôvodov uvedených v žalobe (ďalej len "v medziach žaloby") dospel k záveru, že rozhodnutie a postup správneho orgánu v medziach žaloby sú v súlade so zákonom, vysloví rozsudkom, že sa žaloba zamietá.

V zmysle citovaného ustanovenia § 250j ods. 1 O.s.p. príslušný súd rozhodne vo veci samej tak, že žalobu zamietne, ak zistí, že rozhodnutie a postup správneho orgánu v medziach žaloby sú v súlade so zákonom. Záver o súlade postupu a rozhodnutia správneho orgánu so zákonom sa týka rozsahu a z dôvodov, pre ktoré bola žaloba podaná.

Procesnému právu účastníka konania vznášať v žalobe námietky nezákonnosti voči postupu a rozhodnutiu správneho orgánu zodpovedá povinnosť správneho súdu preskúmať rozhodnutie správneho orgánu v rozsahu žalobných námietok, o vznesených námietkach rozhodnúť a pokiaľ ich nepovažoval za dôvodné, vysvetliť a vyložiť, z akých dôvodov. Ak tak správny súd neurobí, zaťaží svoje rozhodnutie nielen vadami spočívajúcimi v porušení všeobecných procesných princípov - podraditeľných pod vadu konania v zmysle § 221 ods. 1 písm. f/ OSP - ale súčasne postupuje aj v rozpore so zásadami vyjadrenými v druhej hlave, siedmom oddiele Ústavy SR (predovšetkým čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2) a v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane základných ľudských práv a slobôd (ďalej aj „Dohovor“; porov. II. ÚS 9/00, I. ÚS 35/01, I. ÚS 26/94, IV. ÚS 156/03).

Podľa § 157 ods.2 O.s.p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôvodov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení riadil, prečo nevykonával ďalšie nevykonával ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Citované zákonné ustanovenie je potrebné z hľadiska práva na súdnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky vykladať a uplatňovať tak, že rozhodnutie súdu musí obsahovať dostatočné dôvody, na základe ktorých je založené.

V správnom súdnictve je súd viazaný žalobou vymedzeným rozsahom a dôvodmi preskúmania zákonnosti napadnutého rozhodnutia, čomu zodpovedá jeho povinnosť preskúmať správne rozhodnutie iba v danom rozsahu a rozhodnúť o všetkých bodoch žaloby s tým záverom, že v odôvodnení svojho rozhodnutia sa s nimi náležite vysporiada.

V posudzovanej veci z obsahu žaloby vyplýva, že žalobca namietal, že predmetom poskytnutia právnej pomoci v tomto prípade - ktorá zahŕňa v zmysle § 4 ods.1 písm. a/ zák. č. 327/2005 Z. z. aj právne poradenstvo a mediáciu, o ktorú žalobca v jeho žiadosti taktiež žiadal - bol práve spôsob :

- ako vyčísliť škodu a predovšetkým nemajetkovú ujmu, spôsobenú nezákonným rozhodnutím a jeho vykonaním,
- ako si škodu uplatniť.

Za stavu, že súd prvého stupňa sa uvedenými žalobnými dôvodmi vôbec nezaoberal, odvolaciemu súdu nezostávalo nič iné ako skonštatovať, že odôvodnenie napadnutého rozsudku nezodpovedá požiadavke vyplývajúcej z ustanovenia § 157 ods. 2 O.s.p. v zmysle ktorej je povinnosťou súdov uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody na ktorých svoje rozhodnutie založili. Súčasťou základného práva na súdnu a inú právnu ochranu je totiž nepochybne požiadavka, aby sa príslušný všeobecný súd v konaní právne korektným spôsobom a zrozumiteľne vyrovnal nielen so skutkovými okolnosťami prípadu, ale aj s vlastnými právnymi závermi, ktoré ho viedli ku konkrétnemu rozhodnutiu. Podľa názoru odvolacieho súdu odôvodnenie predmetného rozhodnutia krajského súdu uvedené atribúty nespĺňa.

Podľa § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p., súd rozhodnutie zruší, len ak sa účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Pod odňatím možnosti konať pred súdom možno vo všeobecnosti rozumieť taký postup súdu, ktorým účastníkovi konania znemožnil realizáciu tých procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva, pričom možnosť konať pred súdom prvého stupňa, je účastníkovi odňatá vždy, ak jeho rozhodnutie neposkytuje účastníkovi konania dostatočné argumenty preukazujúce zákonnosť jeho rozhodnutia alebo postupu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, s poukazom na vyššie uvedené, zrušil z procesných dôvodov podľa § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 vety prvej O.s.p. napadnutý rozsudok a vec podľa § 221 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 vety prvej O.s.p. vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie bez toho, aby sa zaoberal meritom veci.

V ďalšom konaní prejedná vec v medziach podanej žaloby, dôsledne sa vysporiada so všetkými námietkami žalobcu, vrátane odvolacích námietok, znova o nej rozhodne a svoje rozhodnutie aj riadne a presvedčivo odôvodní.

U nepreskúmateľného rozhodnutia nemožno hodnotiť správnosť relevantných právnych otázok ani vady správneho konania, pretože bolo nutné takéto rozhodnutie zrušiť a otvoriť tým krajskému súdu procesný priestor pre vydanie rozhodnutia nového, ktoré nebude postihnuté zmieneným deficitom.

Súčasne súd prvého stupňa v novom rozhodnutí opätovne rozhodne o náhrade trov konania vrátane trov

odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvej O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.